

Fylkesmannen i Finnmark
Statens hus

9815 Vadsø

Grunnskoleopplæring i to kommuner

Viser til brev av 28.11.06 hvor Fylkesmannen i Finnmark ber om Utdanningsdirektoratets vurderinger i forhold til elever/foreldre som ønsker grunnskoleopplæring i to kommuner. Bakgrunnen er at barna ønsker opphold hos begge foreldrene når disse ikke bor sammen.

Utgangspunktet er at kommunen er ansvarlig for å oppfylle opplæringsretten for de som er bosatt i kommunen, jf. opplæringsloven § 13-1 første ledd. Når foreldrene bor fra hverandre, regnes barnet bosatt hos den av foreldrene som har omsorg for barnet, jf. forskrift til opplæringsloven § 18-1 bokstav a.

Etter barneloven § 34 kan foreldre avtale at de skal ha foreldreansvar sammen. Det følger videre av barneloven § 36 at foreldre kan avtale hvem barnet skal bo fast hos, og de kan også avtale at barnet skal bo fast hos begge. I forhold til sistnevnte tilfelle der foreldrenes bosted har en slik avstand at det ikke er praktisk mulig for barnet å gå på samme skole, oppstår en del problemstillinger. For det første vil det være spørsmål om hva som skal regnes som barnets bosted. Det andre er spørsmålet om retten til å velge hvor man vil gå på skole, og det tredje er retten/muligheten til å gå på to skoler.

Når det gjelder det første spørsmålet har direktoratet vært i kontakt med Folkeregisteret. I henhold til deres regelverk, jf. forskrift om folkeregistrering, skal barnet være registrert hos den av foreldrene der barnet bor mest. Dersom barnet faktisk bor like mye hos begge foreldrene, må disse velge hvor barnet skal være folkeregistrert. En person kan ikke være folkeregistrert på to adresser.

Opplæringsloven og forskriften knytter rettighetene til opplæring i forhold til der man er "busett", se over. Der hvor barnet bor like mye hos begge foreldrene mener direktoratet at barnet må anses bosatt på den adressen/kommunen der han/hun er folkeregistrert.

Etter opplæringsloven § 8-1 første ledd har grunnskoleelever rett til å "gå på den skolen som ligg nærast eller ved den skolen i nærmiljøet som dei soknar til". Sett i sammenheng med kommunens ansvar i loven § 13-1 første ledd, gjelder denne retten bare innen den kommunen som har ansvaret for opplæringen for grunnskoleeleven, det vil si den kommunen der eleven bor. Elever har med dette ikke rett til å gå på skole i en annen kommune.

Etter opplæringsloven § 8-1 annet ledd kan en imidlertid søke om å få gå på en annen skole enn det en har rett til etter bestemmelsenes første ledd. Dette gjelder også der den skolen eleven har søkt seg til ligger i en annen kommune. Kommuner kan etter avtale med andre kommuner tilby elever grunnskoleopplæring i andre kommuner. Det vil likevel være bostedskommunen som har det økonomiske ansvaret for eleven og som har ansvaret for at eleven får oppfylt sin rett til grunnskoleopplæring.

Når det gjelder spørsmålet om eleven kan gå på skole i to kommuner, er det klart ut fra ovenstående at elever ikke har noen lovfestet rett til dette. Selv om kommuner kan avtale å gi elever fra andre kommuner opplæring, mener Utdanningsdirektoratet at det ikke vil være

forsvarlig å avtale at en elev skal følge opplæringen ved to ulike skoler. Innenfor gjeldene regelverk, herunder Læreplanverket for Kunnskapsløftet, har skolene/skoleeier stor grad av frihet. Dette gjelder utforming av lokale læreplaner, undervisningsmetoder etc. Hensynet til en forsvarlig opplæring og en forsvarlig progresjon i opplæringen tilsier at elever ikke kan være knyttet til to skoler samtidig.

Dette innebærer at selv om barneloven gir foreldre full avtalefrihet i forhold hvor barnet skal bo, mener direktoratet at barnet bare kan gå på en skole.

Fylkesmannen har videresendt en del problemstillinger som Alta kommune ønsker svar på i forhold til at barn skal gå på to skoler. På bakgrunn av vårt svar mener Utdanningsdirektoratet det ikke er nødvendig å gå nærmere inn på disse problemstillingene.

Med vennlig hilsen

Ingrid Maurizen
avdelingsdirektør

Ann-Karin Bjerke
seniorrådgiver

Kopi: Alta kommune
Barne- og likestillingsdepartementet